

Analysen er lavet i samarbejde med BL

Uddannelsesmobilitet i den almene sektor

Seks ud af ti unge, der er opvokset med ufaglærte forældre, har fået en ungdomsuddannelse eller videregående uddannelse som 25-årig. Blandt unge, der er opvokset i den almene sektor, har andelen været stigende siden 2013, og er med 57 procent på det højeste niveau i perioden 1995 til 2019. Forskellen i andelen af mønsterbrydere i de almene boliger og øvrige boligformer, er i samme periode faldet fra 17 procentpoint til 5 procentpoint.

af Analytiker **Troels Lund Jensen**
og Stud.Polit **Marie Lund Andersen**

10. januar 2021

Analysens hovedkonklusioner

- 60 procent af de 25-årige, der er vokset op med ufaglærte forældre, har fået en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse. Blandt unge med ufaglærte forældre opvokset i den almene sektor er andelen 57 procent, mens den er 62 procent for unge opvokset i øvrige boligformer.
- Andelen der bliver mønsterbrydere fra den almene sektor er steget siden 2013, og er på sit højeste siden 1995. Forskellen i andelen af mønsterbrydere fordelt efter boligform er i perioden fra 1995 til 2019 faldet fra 17 procentpoint til 5 procentpoint.
- I de almene boliger har andelen, der bliver mønsterbrydere, været støt stigende både blandt unge med dansk og vestlig herkomst og unge med ikke-vestlig herkomst, mens andelen i de øvrige boligformer kun er steget blandt unge med ikke-vestlig herkomst. Over halvdelen af de unge, der bliver mønsterbrydere, bliver det via en erhvervsuddannelse, uanset hvilken boligform de er opvokset i.

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

Mobil 40 25 18 34

la@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

Mobil 50 73 71 34

jk@ae.dk

Flere børn af ufaglærte får en uddannelse

AE har i samarbejde med BL undersøgt, hvor mange børn af ufaglærte, der har opnået en uddannelse ud over grundskolen. Analysen tager udgangspunkt i 16-årige, og ser på deres højst fuldførte uddannelse som 25-årig. De unge er fordelt efter deres forældres uddannelsesbaggrund, og om de boede i en almen bolig som 16-årig.

Analysen er afgrænset til unge, der boede i Danmark som 16-årig, og som ligeledes boede i Danmark som 25-årig, og hvor der findes oplysninger om mindst én af forældrene. Datagrundlag og metoden er nærmere beskrevet bagerst i analysen.

I 2019 havde 6 ud af 10 unge, der voksede op med ufaglærte forældre, fået en ungdomsuddannelse, erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse som 25-årig. Blandt unge med ufaglærte forældre, der voksede op i den almene sektor, er der 57 procent, der har opnået en uddannelse ud over grundskolen, mens det for unge opvokset i andre boligformer, er 62 procent, der har opnået en uddannelse ud over grundskolen. Det fremgår af tabel 1, der viser andelen af 25-årige med en uddannelse ud over grundskolen, fordelt efter forældrenes højst fuldførte uddannelse og boligforhold som 16-årig.

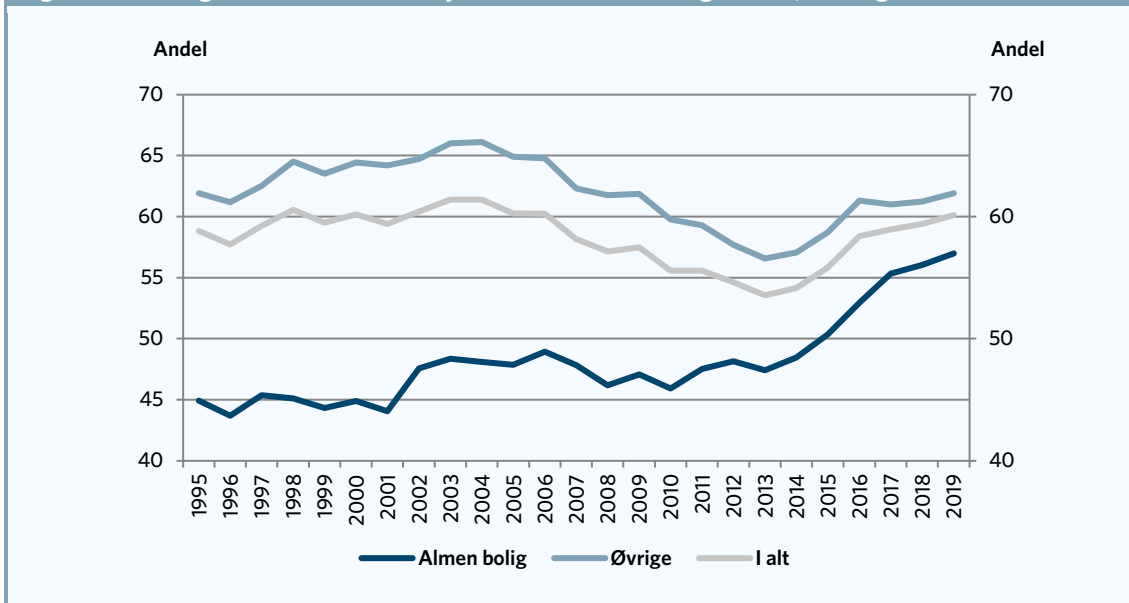
Boligforhold som 16-årig	Forældre uddannelse		
	Grundskole	Mindst en ungdomsuddannelse	I alt
Almen bolig	57,0	71,8	68,3
Øvrige	62,1	87,2	85,0
I alt	60,3	85,0	82,2

Anm: Populationen dækker 16-årige i 2010, der ligeledes var i Danmark som 25-årig i 2019. Forældres uddannelsesniveau og almen bolig er opgjort, da de unge var 16 år. Det højeste uddannelsesniveau blandt forældrene er styrende.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Udviklingen i andelen af unge med ufaglærte forældre, der får en uddannelse er fulgt fra 1995 til 2019. Andelen af mønsterbrydere har været faldende siden midten af 00'erne og frem til 2013 og blandt unge opvokset i de almene boliger, har andelen i denne periode været nogenlunde stabil på ca. 47 procent. Blandt unge, der er vokset op i de almene boliger, er andelen siden 2013 steget med 10 procentpoint, fra ca. 47 procent til 57 procent af de unge med ufaglærte forældre. I samme periode er andelen blandt unge opvokset i øvrige boligformer steget med godt 5 procentpoint fra 57 procent til ca. 62 procent. Det fremgår af Figur 1, der viser udviklingen i andelen af 25-årige med ufaglærte forældre, der selv har fået en uddannelse i perioden 1995 til 2019.

Figur 1. Udvikling i andel af mønsterbrydere fordelt efter boligforhold, 25-årige.

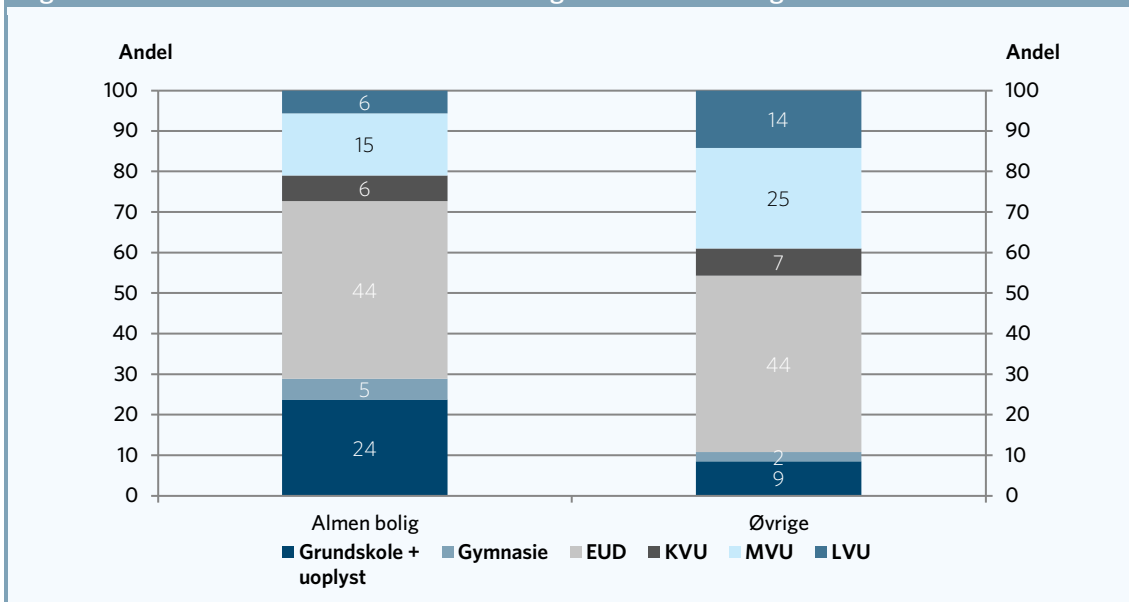
Anm: Som tabel 1.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

De almene boliger løfter et socialt ansvar

Hver sjette 25-årig er vokset op i en almen bolig¹. Forældrene til de unge i almene boliger er i højere grad ufaglærte end forældre i øvrige boligtyper. Blandt de unge opvokset i almene boliger havde 24 procent i 2019 ufaglærte forældre, mens det blandt unge opvokset i øvrige boligtyper var 9 procent.

Figur 2. Forældres uddannelse fordelt efter boligforhold som 16-årig.

Anm: Det højeste uddannelsesnivea blandt forældrene er styrende. Oplysninger om uddannelsesniveaet blandt forældre til indvandrere og efterkommere stammer primært fra spørgeskemaundersøgelser vedrørende indvandreres medbragte uddannelse gennemført i perioden 1999-2006. Se metodeboks 1.

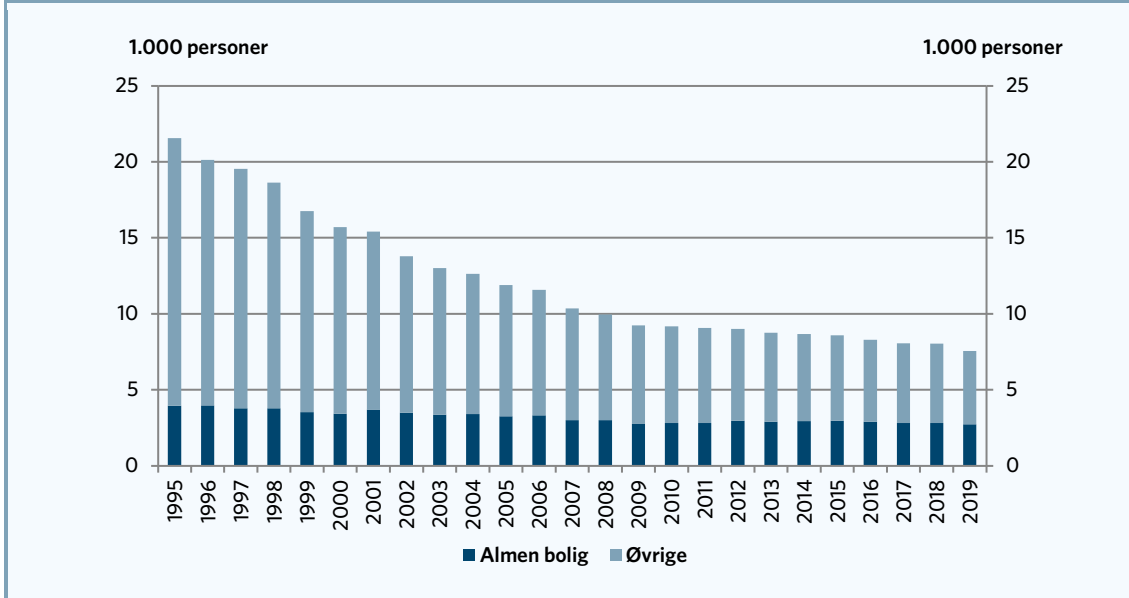
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Andelen af unge med ufaglærte forældre er faldet støt siden midten af 90'erne. I 1995 havde knap hver tredje af de unge ufaglærte forældre, mens det samme var tilfældet for ca. hver tiende i 2019. I løbet af

¹ Beregnet på baggrund af de 25-årige, der ligeledes boede i Danmark som 16-årig, og hvor der er oplysninger om mindst én af forældrene.

denne periode har andelen af unge med ufaglærte forældre, der samtidigt er vokset op i almene boliger, ligget stabilt på 4-6 procent af populationen. Det betyder at en relativt større andel unge med ufaglærte forældre i dag bor i den almene sektor i forhold til tidligere. Det fremgår af Figur 3, der viser udviklingen i andelen af unge, med ufaglærte forældre, fordelt efter boligforhold.

Figur 3. Andel af 25-årige der har ufaglærte forældre, fordelt efter boligforhold som 16-årig.

Anm: Andelen er beregnet blandt unge, der både var i befolkningen som 16-årig og 25-årig. Forældres uddannelse og boligform er opgjort for de unge, da de var 16 år.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

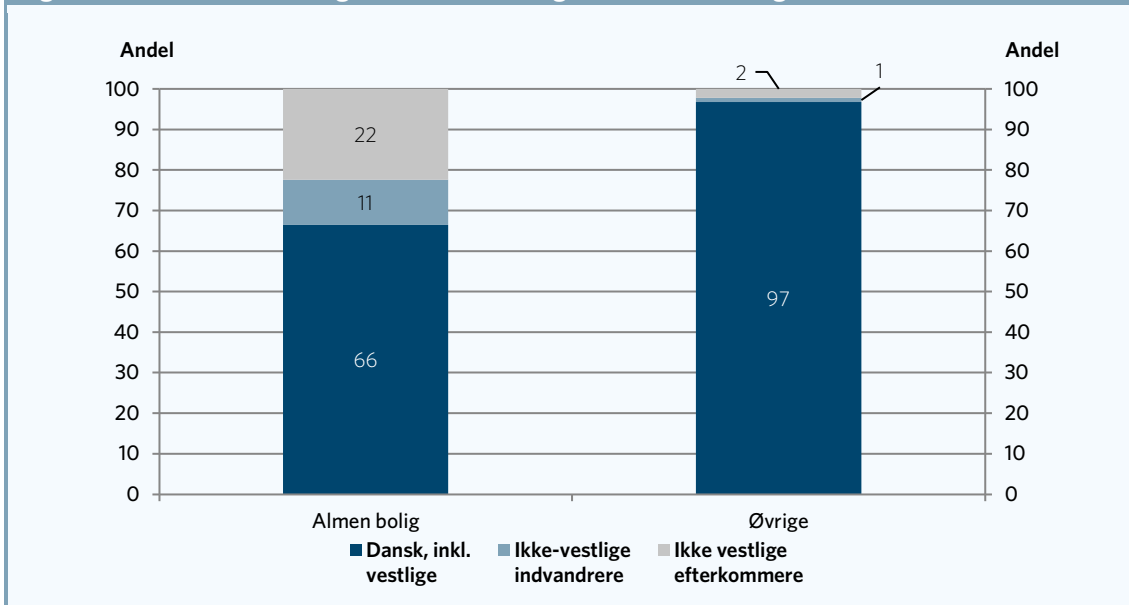
Flere mønsterbrydere på tværs af etniske grupper

Blandt de unge der er opvokset i en almen bolig, er der en overvægt med ikke-vestlig baggrund, og en overvægt af unge med ufaglærte forældre.

I Figur 4 er de 25-årige fordelt efter boligform som 16-årig og herkomst. Hver tredje 25-årig, der er opvokset i en almen bolig har ikke-vestlig baggrund, mens det blandt unge vokset op under øvrige boligforhold er ca. 3 procent².

² En del 25-årige i 2019 er indvandret efter de er fyldt 16 år og indgår derfor ikke i analysen. Se bilagstabel 1.

Figur 4. Herkomst for 25-årige fordelt efter boligforhold som 16-årig

Anm: Bemærk at en stor andel indvandrere ikke indgår i analysen, da der ikke findes oplysninger om deres forældre i danske registre og/eller de ikke boede i Danmark som 16-årige. Se bilagstabel 1.

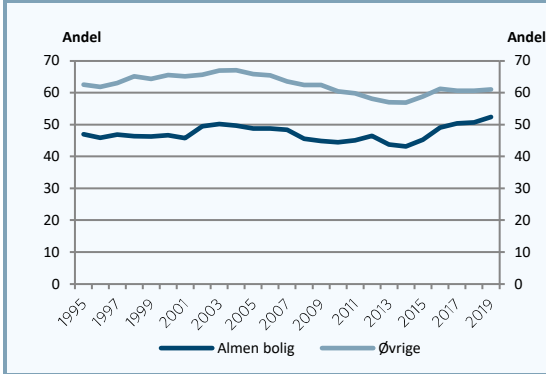
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Blandt unge med dansk og anden vestlig herkomst, der er opvokset med ufaglærte forældre, har en mindre andel fået en uddannelse, blandt dem, der voksede op i en almen bolig end blandt dem, der ikke voksede op i en almen bolig. Forskellen var i 2019 på ca. 9 procentpoint, idet lidt over halvdelen af unge med ufaglærte forældre, der var opvokset i en almen bolig, havde fået en ungdomsuddannelse eller videregående uddannelse, mens det blandt unge, der ikke var opvokset i en almen bolig, var 61 procent. Det fremgår af Figur 5.A, der illustrerer udviklingen i andelen af unge med ufaglærte forældre, der selv har fået en uddannelse, fordelt efter herkomst og boligform som 16-årig.

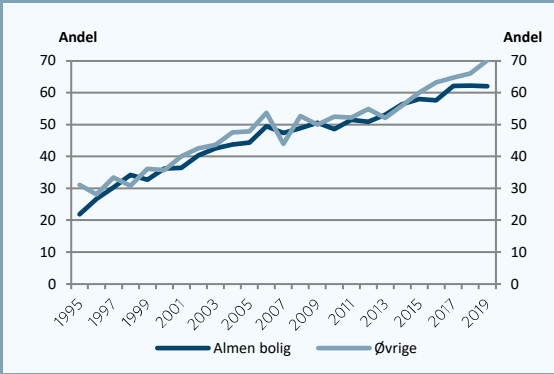
Blandt ikke-vestlige indvandrere og efterkommere har en støt stigende andel unge med ufaglærte forældre fået en uddannelse. Udviklingen har længe været sammenfaldende uanset hvilken boligform de boede i som 16-årig, mens der i 2019 er en lidt større andel mønsterbrydere blandt unge med ikke-vestlig herkomst, der er opvokset i andre boligformer end almene boliger. Det fremgår af Figur 5.B.

Blandt unge med ufaglærte forældre, der er vokset op i de almene boliger, er der en lidt større andel, der selv har fået en uddannelse, blandt unge med ikke-vestlig herkomst sammenlignet med unge med dansk eller vestlig herkomst. 62 procent af de unge med ikke-vestlig herkomst har selv fået en uddannelse som 25-årig, mens 52 procent af de unge med dansk eller vestlig herkomst har fået en uddannelse som 25-årig.

Figur 5.A. Udvikling dansk og vestlig herkomst

Figur 5.B. Udvikling ikke-vestlig herkomst

Anm.: Udvikling blandt 25-årige med ufaglærte forældre, der har fået en uddannelse ud over grundskolen, 1995-2019. Vestlig herkomst dækker både over efterkommere og indvandrere. Der indgår få personer i vestlig herkomst i analysens afgrænsning.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

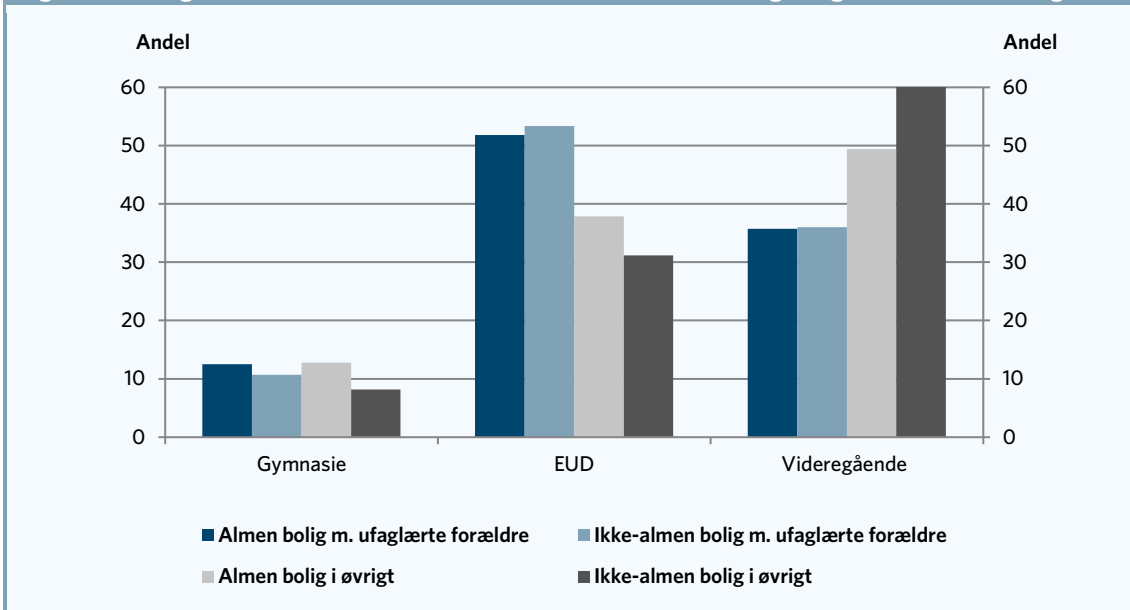
Anm.: Udvikling i andel 25-årige med ufaglærte forældre, der har fået en uddannelse ud over grundskolen, 1995-2019. Ikke-vestlig herkomst dækker både over efterkommere og indvandrere. Der indgår få personer i denne afgrænsning, særligt i starten af perioden.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Mønsterbrydere vælger de samme uddannelser på tværs af boligform

De unges uddannelsesvalg har vi belyst blandt 30-årige i 2019, da størstedelen har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse på det tidspunkt³.

Blandt de 30-årige, der er opvokset med ufaglærte forældre og som har fået en ungdomsuddannelse, erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse, er der ikke forskel på det overordnede uddannelsesvalg, alt efter om man er vokset op i en almen bolig eller ej. Af Figur 6 fremgår det, at lidt over halvdelen af de 30-årige med ufaglærte forældre har en faglært uddannelse, omkring 10 procent har en gymnasial uddannelse som den højest fuldførte uddannelse og ca. 35 procent har en videregående uddannelse.

Figur 6. 30-åriges uddannelse fordelt efter forældres uddannelse og boligforhold som 16-årig.

Anm.: Andele er beregnet blandt de 30-årige i 2019, der har fuldført en ungdomsuddannelse, erhvervsuddannelse eller videregående uddannelse.
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

³ I 2019 var ca. 12 procent af den 30-årige population studerende. Blandt 30-årige med grundskole eller uoplyst højest fuldførte uddannelse var det omkring 11 procent der var studerende. Blandt den 25-årige population med grundskole eller uoplyst højest fuldførte uddannelse var 23 procent studerende.

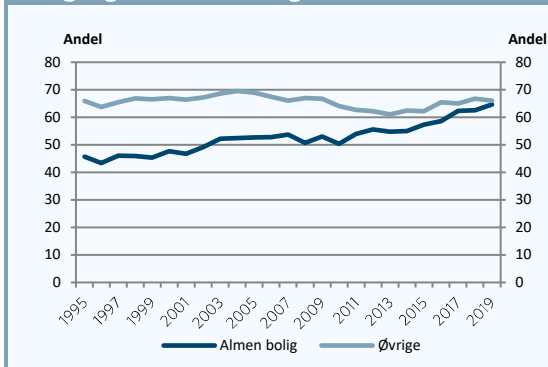
Bilag

Bilagstabel 1. Afgrænsning af befolkningen, 25-årige i 1995 og 2019

	Befolkningen		Analysen		Andel i analysen (pct.)	
	1995	2019	1995	2019	1995	2019
Dansk herkomst	68.280	62.580	67.640	61.780	99,1	98,7
Indvandrere	5.150	13.400	950	2.220	18,4	16,6
Efterkommere	150	4.220	140	4.090	93,3	96,9
I alt	73.580	80.200	68.730	68.090	93,4	84,9

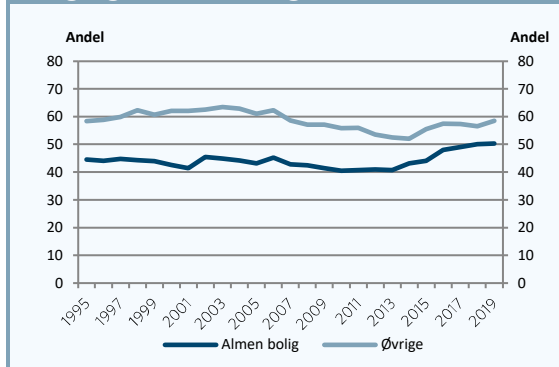
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Knap to ud af tre unge kvinder med ufaglærte forældre, har selv fået en uddannelse som 25-årig. Blandt unge mænd er det tilsvarende lidt over halvdelen - 55,5 procent - der har fået en uddannelse ud over grundskolen. For unge opvokset i almene boliger er der både blandt mænd og kvinder en lidt mindre andel, der får en uddannelse, end blandt unge opvokset i andre boligformer, men forskellene er blevet mindre. I 2019 er andelen af kvinder, der får en uddannelse ud over grundskolen kun 1,5 pct. point lavere for unge kvinder, der er opvokset i almene boliger end øvrige unge kvinder. Det fremgår af Bilagsfigur 1.A og 1.B, der illustrerer udviklingen blandt kvinder og mænd.

Bilagsfigur 1.A. Udvikling blandt kvinder

Anm.: Udvikling blandt 25-årige med ufaglærte forældre, der har fået en uddannelse ud over grundskolen, 1995-2019.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Bilagsfigur 1.B. Udvikling blandt mænd

Anm.: Udvikling blandt 25-årige med ufaglærte forældre, der har fået en uddannelse ud over grundskolen, 1995-2019.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Blandt 30-årige havde 59 procent, med ufaglærte forældre og opvokset i almen bolig, fået mindst en ungdomsuddannelse som 30-årig. Blandt 30-årige, der var vokset op i en anden boligform med ufaglærte forældre, var det tilsvarende 68 procent, der havde fuldført mindst en ungdomsuddannelse.

Bilagstabel 2. 30-årige med mindst en ungdomsuddannelse i 2019.

Boligforhold som 16-årig	Forældres uddannelse		I alt
	Grundskole	Mindst en ungdomsuddannelse	
Almen bolig	59,2	75,7	71,1
Øvrige	67,7	88,8	86,4
I alt	64,8	86,8	83,7

Anm: Populationen dækker 30-årige i 2019, dvs. forældres uddannelsesniveau og almen bolig er opgjort, da de var 16 år i 2005.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Metodeboks 1. Sådan har vi gjort.

Analysen dækker alle 25-årige pr. 1. januar 1995 til 2019, som boede i Danmark, da de var 16 år. Det er desuden et krav, at der er personoplysninger på mindst en af den 25-åriges forældre, da den 25-årige var 16 år. Hvis dette ikke er opfyldt, indgår den 25-årige ikke i analysen.

Forældrenes uddannelse er målt, da den 25-årige var 16 år. Forældrenes uddannelsesniveau er angivet som den højest fuldførte uddannelse, hvis der er oplysninger om begge forældres uddannelse.

Højest fuldførte uddannelse er opgjort i oktober året før opgørelsesåret. Fx er uddannelsesoplysningerne for de 25-årige i 2019, opgjort pr. oktober 2018. Uoplyst uddannelse er sidestillet med grundskole, og en universitetsbachelor og ph.d. er sidestillet med lang videregående uddannelse.

Boligforhold stammer fra BBR, og er opgjort pr. 1. januar i året. Den almene sektor er identificeret ved, at ejerforholdet for folkeregisteradressen skal være et alment boligselskab.

Der indgår få personer med uoplyst uddannelsesniveau i analysen, men analysens resultater er ikke følsomme over for om disse personer indgår på lige fod med ufaglærte eller ej. Havde vi udeladt de 25-årige af analysen, hvis enten de eller deres forældre havde uoplyst uddannelse ville det i 2019 ændre andelen af mønsterbrydere med op til 0,4 pct.point uanset herkomst. I 1995 ville andelen af mønsterbrydere ændres med op til 0,6 pct.point uanset herkomst.